

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **R. L. U.,** proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,** se sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2016, č. j. JMK 118808/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 5. 2018, č. j. 30 A 135/2016 – 77,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobkyně, jakožto stěžovatelka, proti shora označenému usnesení (dále jen „napadené usnesení“) Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její opětovná žádost (nedatovaná, jež došla krajskému soudu dne 27. 4. 2018) podle § 35 odst. 9 s. ř. s. o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného.

[2] Krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení nejprve uvedl, že předmětná žádost o ustanovení zástupce je v pořadí již třetí takovou žádostí stěžovatelky. První žádost o ustanovení zástupce přitom krajský soud zamítl usnesením ze dne 29. 12. 2016, č. j. 30 A 135/2016 - 28, s tím, že stěžovatelka nereagovala na výzvu soudu k doložení jejích majetkových a výdělkových poměrů a nedoložila tak ani splnění první z podmínek pro ustanovení zástupce, jak jsou stanoveny § 35 odst. 9 s. ř. s. Usnesením ze dne 20. 3. 2017, č.

j. 30 A 135/2016 – 48, osvobodil krajský soud stěžovatelku od soudních poplatků. Následně však, usnesením ze dne 25. 4. 2017, č. j. 30 A 135/2016 – 51, její druhou žádost o ustanovení zástupce zamítl, neboť byl toho názoru, že za dané situace, tj. s přihlédnutím k relativní jednoduchosti věci, bezvadnosti (projednatelnosti) žaloby a zbytnosti provádění složitého dokazování, nebylo ustanovení zástupce stěžovatelce nutné k ochraně jejích práv. Toto usnesení bylo napadeno kasační stížností stěžovatelky, kterou posléze Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 As 143/2017 - 15. Krajský soud dále v napadeném usnesení ke stěžovatelčinu třetímu návrhu na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě uvedl, že setrvává na svém názoru, podle kterého je stěžovatelka sama schopna v řízení o žalobě hájit svá práva způsobem, který nevyžaduje zastoupení dle § 35 odst. 9 s. ř. s. Jelikož stěžovatelka v předmětném návrhu neuvedla žádné nové skutečnosti v tomto ohledu, přistoupil krajský soud k zamítnutí opětovného návrhu na ustanovení zástupce.

[3] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že jí majetkové a výdělkové poměry neumožňují hradit služby advokáta pro své zastoupení v řízení o žalobě a zároveň není dostatečně způsobilá k hájení svých práv v uvedeném řízení. Sporuje tedy závěr krajského soudu o nutnosti svého zastoupení, čímž namítá nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud podotýká, že tak stěžovatelka činí ve velice obecné rovině.

[4] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Nejvyšší správní soud zároveň připomíná, že s ohledem na obsah napadeného usnesení nepodléhá toto řízení o kasační stížnosti poplatkové povinnosti v ohledu poplatku za řízení, stejně jako není třeba v tomto řízení trvat na splnění zákonné podmínky zastoupení stěžovatelky advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19).

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Podstata kasační stížnosti tkví v nesouhlasu stěžovatelky s názorem krajského soudu co do svých schopností účinného hájení svých práv v řízení o žalobě. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že k této konkrétní otázce se již závazným způsobem vyjádřil ve svém rozsudku ze dne 1. 6. 2017, č. j. 9 As 143/2017 – 15, kde uvedl, že „*v projednávané věci nebude třeba provádět komplikované dokazování, řešit obtížné právní otázky ani procesní postupy. Stěžovatelka se v projednávané věci evidentně dostatečně orientuje a je schopna srozumitelně a řádně formulovat žalobní body. Svojí argumentací relevantním způsobem rozporovala důvody napadeného rozhodnutí a je tedy zřejmé, že je schopna bránit svoje práva sama. Nejvyšší správní soud s ohledem na obsah kasační stížnosti opakovaně zdůrazňuje, že k tomu, aby stěžovatelce mohl být v řízení o žalobě ustanoven zástupce, musí být splněny obě shora uvedené podmínky. Bez ohledu na to, že je nemajetná, by musela být naplněna i druhá podmínka, tj. že nezbytně potřebuje zástupce k ochraně svých práv. Podanou žalobou přitom prokázala, že je schopna svoje práva bránit sama, není tedy třeba, aby jí za tímto účelem byl ustanovován zástupce.*“

[7] Pokud jde o nynější kasační stížnost stěžovatelky, nezbývá Nejvyššímu správnímu soudu než dříve vyslovený právní názor respektovat a toliko posoudit, zda obstojí premisa napadeného usnesení, tj. že od doby vydání výše citovaného rozsudku Nejvyššího

správního soudu do podání třetího návrhu na ustanovení zástupce nevyšly najevo takové skutečnosti, jež by činily ustanovení zástupce pro řízení o žalobě nezbytným.

[8] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že pro ustanovení zástupce není podstatná subjektivní představa navrhujícího účastníka o nutnosti být zastoupen, nýbrž přítomnost objektivních okolností nasvědčujících tomu, že takový procesní postup soudu je nezbytný. Taková situace může nastat typově například v souvislosti s psychickou poruchou navrhovatele nebo obdobným jeho postižením. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 16. 11. 2011, č. j. 6 Ads 130/2011 - 30, shledal, že „[p]*ožádá-li o ustanovení zástupce pro řízení před soudem účastník, o němž lze na základě skutečností vyplývajících ze soudního či správního spisu zjistit, že je osobou s duševním nebo mentálním postižením, je naplněna druhá z podmínek v § 35 odst. 8 s. ř. s., a sice že je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně jeho práv, a to s případnou výjimkou v situaci, kdy je projevem postižení kverulatorní vytváření velkého množství soudních případů. Pokud je naplněna rovněž první podmínka citovaného ustanovení (předpoklady pro osvobození od soudních poplatků), soud takové osobě zástupce ustanoví i v případě, že se jedná o řízení, v němž není právní zastoupení obligatorní.*“

[9] V prvé řadě je třeba uvést, že stěžovatelka ve svém třetím návrhu na ustanovení zástupce vůbec netvrdila změnu okolností, za kterých byl její druhý návrh na ustanovení zástupce krajským soudem zamítnut, a nečiní tak ani v nynější kasační stížnosti. Nejvyššímu správnímu soudu tudíž není známa žádná skutečnost, která by stavěla stěžovatelčinu schopnost hájit svá práva v řízení o žalobě i bez soudem ustanoveného zástupce; předmět žalobního řízení zůstává totožný a stěžovatelka netvrdí ani nedokládá zhoršení svých intelektových schopností (což ostatně nevyplývá ani z obsahu nynější kasační stížnosti).

[10] Nejvyšší správní soud tudíž shledává konstataci krajského soudu o absenci relevantní změny okolností pro posouzení otázky důvodnosti třetího návrhu stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti věcně správnou, což činí kasační stížnost nedůvodnou. Závěrem pak Nejvyšší správní soud poznamenává, že napadené usnesení ani jemu předcházející řízení netrpí vadou, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout i nad rámec uplatněné kasační argumentace (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Procesně neúspěšná stěžovatelka nemá podle odkazovaného ustanovení právo na náhradu nákladů, zatímco procesně úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení náklady, jež by přesahovaly běžný rámec jeho úřední činnosti a které by mu tak náleželo přiznat.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. srpna 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu